

litispendencija? Avabatić H.: Primena i važnost zakona »Erazi kanu name« na području vrhovnog šerijatskog suda u Skoplju. Mirković J.: Da li se može radi izbora prekinuti izvršenje kazne lišenja slobode? Stokić Lj.: Kaznene sankcije za povredu tajnosti rasprava. Kulaš J.: Povlačenje predloga za gonjenje u smislu § 89 Kz. Georgijev N.: Izmene krivičnog postupka u Bugarskoj. Tanasijević D.: Sudska računovodstva treba dovesti u ispravno stanje. Skupština udruženja sudija (prinaša vse referate, ki so bili ponatisnjeni tudi v Spomenici).

Razne vesti.

Osebnosti. Za starešine sreskih sodišč so postavljeni Gorenc Franc (Ljutomer), dr. Hočevlar Vojteh (Brežice), Turk Karel (Novo mesto), Muhič Franc (Slovenska Bistrica) dr. Dobrošek Josip (Sevnica), Moško Stanko (Kozje), za sodnika pri okrožnem sodišču v Celju Ročnik Rudolf. Premeščeni so sodniki: Fister Josip v Ljutomer, Peterca Franc v Črnomelj, Punčuh Vladimir v Slovensko Bistrico, Logar Franc v Konjice, Perovšek Martin v Kostanjevico, dr. Dougan Ivan k Sv. Lenartu v Slov. Goricah. Za banska svetnika pri banski upravi v Ljubljani sta postavljena dr. Ogrin Fran in Trstenjak Alojzij; za sreske načelnike Poklukar Ciril (Brežice), dr. Gregorin Alojzij (Kranj), dr. Tekavčič Karel (Laško), Kosi Anton (Kamnik), Platzer Albert (Delnice), Brezigar Mirko (Kočevje), Levičnik Franc (Logatec), Milač Ivan (Dravograd), Vovšek Franc (Črnomelj), Krajšek Anton (Novo mesto); za sreska podnačelnika dr. Bratina Franc (Dolnja Lendava), dr. Tomšič Josip (Ptuj). — Odvetniško pisarno so otvorili Ude Alojzij pri Sv. Lenartu v Slov. Goricah, dr. Štefanovič Danilo v Mariboru in dr. Voršič Josip v Ljubljani. — Izvrševanju odvetništva sta se odpovedala dr. Krek Miha in dr. Natlačen Marko. — V pokoj je stopil državni pravobralinec dr. Souvan Hubert. — Umrli so odvetnik dr. Treo Dragotin, starešina sreskega sodišča Potočnik Rudolf, notar v pok. Čibej Karel.

IV. mednarodni kongres za kazensko pravo v Atenah.¹ Pripravljalni odbor Mednarodnega udruženja za kazensko pravo (l'Association internationale de Droit pénal) je na svoji seji dne 5. januarja t. l. definitivno določil spored IV. kongresa tega udruženja, ki se bo vršil v Atenah v aprilu 1936. Spored obsega pet vprašanj, ki jim dodaja odbor tudi potrebna pojasnila.

¹ Posnemamo te podatke iz uradnega glasila Mednarodnega udruženja za kazensko pravo »Revue internationale de Droit pénal«. 1935. Douzième Année. N 1. Str. 8—11.

1. Na kak način more prispevati tuzemsko kazensko pravo k ohranitvi mednarodnega miru? V nekaterih kazenskih zakonikih in načrtih se opaža čim dalj tem bolj jasna težnja za kriminalizacijo dejanj, ki motijo mednarodne odnose, kot n. pr. zločina zoper varnost tujih držav, žalitve in obrekovanja istih, vojne propagande, razširjevanja lažnih poročil, izdelave ponarejenih listin, ki utegnejo motiti odnose med državami, itd. Odbor pravnikov pri razorožitveni konferenci je izdelal v juniju prvi načrt o tem predmetu (primerjaj: Société des Nations, Document Conf. D. — C. D. M. du 7 Juin 1933 in Document Conf. D. — C. G.142 du 12 Juin 1933, kakor tudi Addendum k letemu). Dognati je treba namreč, ali predstavlja mednarodni mir (la Paix internationale) pravno dobrino, ki je sposobna biti predmet kazenskopravne zaščite v tuzemskem (internem) pravu in, če je, potem je treba označiti: a) dejanja, ki morajo biti kriminalizirana, b) priporočljive sisteme pristojnosti (teritorialne, personalitetne, realne ali univerzalistne), c) izjemne primere, ki jih je treba izločiti iz pristojnosti državnega sodstva in prepustiti mednarodnemu (o tem vprašanju gl.: Vespasien V. Pella: La protection internationale, spomenica, izdelana na predlog razorožitvene konference: Société des Nations. — Conf. D. — D. C. M. 20, du 23 Juin 1932 ali »Revue générale de droit international publique«, julij — avgust 1933).

2. O mednarodni izmenjavi obvestil o prejšnjem kaznovanju (o sodnih antecedentih) obdolžencev. V boju zoper zločinstvenost se vse bolj očituje potreba po medsebojnem sodelovanju držav. V obliki izročitve, vzajemne pomoči in uporabe univerzalistnega načela je to sodelovanje pridobilo mednarodno priznanje. Nič manj važno ni to sodelovanje tudi v pogledu obveščanja sodišč o poprejšnjem kaznovanju obdolžencev. Podatke o kaznivih dejanjih, storjenih v tuzemstvu, vsebujejo kazenski registri. Glede deliktov, storjenih v tujini, pa je vse to še v povojih. Res, da imamo že sedaj konvencije med poedinimi državami o izmenjavi zadevnih podatkov. Toda zbog različnih pomanjkljivosti v pogledu klasifikacije ostanejo ti podatki večidel neizrabljivi. V času, ko so kazenski zakoniki začeli upoštevati učinek inozemskih obsodb zlasti glede na povratek, preklic pogojne obsodbe in izgubo pravic, kakor tudi glede ugotovitve zločinčeve socialne nevarnosti, je treba proučiti, kako naj se praktično uredi mednarodna izmenjava obvestil o sodnih antecedentih obdolžencev (sur les antécédents judiciaires des inculpés).

3. Ali je treba prepustiti sodniku pravico, da kaznuje dejanja, ki jih ni moči izrečno subsumirati pod zakonito določbo (sous les termes d'une disposition légale)? Načelo »nullum delictum sine lege ulla« tvori temelj modernega kazenskega prava v večini držav. Francoska revolucija ga je proglasila kot nujno jamstvo individua. Vendar nastopajo v zadnjem času nekatere teorije zoper to načelo, dočim ga nekatere zakonodaje, zlasti anglosaško pravo, vobče ne poznajo. Ni moči zanikati da daje to načelo nevarnim osebam, ki znajo spretno izrabljati zakonite predpise, možnost, da se izognejo kazenski odgovornosti. Znano je tudi, da se judikatura kaj čisto poslužuje ekstenzivne razlage zakona, da bi

ustregla potrebam življenja. Spričo tega se vsiljuje vprašanje: ali ne bi bilo morda treba nekoliko omiliti striktno izvajanje tega načela, in če je temu tako, pod kakimi pogoji in kavitelami naj se to izvede? Ali pa je nasprotno treba ohraniti še nadalje tradicionalno načelo zaradi zaščite individualnih pravic?

4. Kakšne garancije naj bodo zasigurane obdolžencu tekom pripravljalnega postopka? Pri ureditvi kazenskega postopanja nastaja razen vprašanja o kaznovalni pravici države tudi vprašanje o pravicah obdolženca, da brani svojo ogroženo življenje ali čast. V pripravljalnem postopku, ko pravi krivec še ni dognan, je podana dvojna nevarnost: utegne trpeti družba, ako uživa obdolženec preveliko prostost, ki mu daje možnost, izogniti se upravičenemu pregonu; če se pa ta prostost preveč omeji, preti nevarnost sodnih zmot. Neskladnost med nejavnim in nekontradiktornim pripravljalnim postopanjem pri glavni razpravi, ki so jo smatrale še v preteklem stoletju kot upravičeno, ne zadovoljuje več moderne pravne zavesti. Da spravimo v sklad interese družbe, ki z obsodbo nedolžne osebe ne pridobi ničesar, in interese neupravičeno obdolžene osebe, je treba organizirati svobodo obrambe (la liberté de la défense) že od trenutka, ko se sproži kazensko postopanje. Toda kako naj pojmujeemo to svobodo? Kakšen naj bo njen obseg? In kje so njene meje? Ta vprašanja morajo najti zadovoljivo rešitev vprav sedaj, ko se v različnih državah vrši preosnova kazenskega postopka.

5. O vlogi sodnih oblastev pri izvrševanju kazni in očuvalnih odredb. Doslej so smatrali, da preneha vloga sodnih oblastev, čim je izrečena kazenska obsodba. Od tega trenutka je državljani, ki je bil obsojen, prepuščen organom upravnih oblastev, ki jim je poverjeno izvrševanje sodnih obsodb. Pravosodni organi so posegali v izvrševanje kazni samo v izjemnih primerih, po končanem izvrševanju pa le glede tega, ako bi bilo ugoditi ali zavrniti prošnje o rehabilitaciji. V novejšem času je obveljalo prepričanje, da takšna popolna ločitev funkcij ni posrečena. Tisti, ki jim pripada pravica, da odvzamejo državljanu prostost v imenu zakona, morajo tudi skrbeti, da izvrševanje kazni ne bo samovoljno poostreno ali ublaženo. Načelo zakonitosti, ki je temelj kazenskega prava in kazenskega postopka, mora veljati kot vodilno načelo tudi pri izvrševanju kazni. Državljan, ki je obsojen na kazen, ostane še nadalje subjekt pravic, čigar varovanje ne sme biti tuje pravosodstvu. Ali zadostuje za dosego teh različnih smotrov pritegnitev organov izvrševanja kazni v službo justice? Ali ni treba storiti več ter pooblastiti sodnika, da posega v izvrševanje zakonitih odredb, s katerimi se more trajanje kazni skrajšati ali spremeniti v pogledu načina izvajanja (režima) ali pa s posebnimi ukrepi poostriti? — V času, ko se uvajajo v kazenske zakonike poleg kazni v pravem pomenu besede še očuvalna sredstva, ki so zvezana z odvzemom prostosti, je treba nanovo proučiti vprašanje o razdelitvi funkcij med sodišči in upravo zavodov za izvrševanje teh ukrepov.

A. Maklecov.